

Protestujeme proti vymenovaniu Petra Plavčana za ministra školstva SR

Systém vzdelávania a podpory vedy je na Slovensku dlhodobo a trestuhodne zanedbávaný. Či je pri kormidle pravica alebo ľavica, kurz zostáva nezmenený – mieri do záhuby. Nie do náhlej živeľnej katastrofy, ktorú nikto nedokáže predpovedať, ani jej zabrániť, ale smerom k postupnému zaostávaniu, úpadku a napokon aj úplnému rozkladu systému vzdelávania na Slovensku. Lodivodi si dlho mohli dovoliť udržiavať tento skazonosný kurz – zdalo sa, že na ňom všetci ušetria a napokon, nikto z posádky sa proti nemu veľmi nebúril. A tak zo Slovenska postupne odchádzali vzdelaní ľudia – vedci, technici, programátori – do krajín, kde si ich prácu vážia. Učiteľov bolo čoraz menej, a tí, čo zostali pri učiteľskom povolání, boli často nútení privyrábať si na živobytie počas prázdnin, napríklad aj brigádami v zahraničí.

Naše školstvo postupne klesá na dno. Slovenské univerzity nemajú šancu konkurovať európskym, ale u nás boli zakladané stále nové a stále slabšie vzdelávacie inštitúcie. Vysoké školy nemajú dosť zdrojov na svoj chod, a aby získali aspoň to málo peňazí, čo dostávajú, sú nútené prijímať priemerných a podpriemerných uchádzačov o štúdium, ba dokonca aj vyslovených flákačov. Investície do vedy a vzdelávania v našej krajine patria k najnižším v Európskej únii. Len málo vecí dokáže motivovať našich šikovných a talentovaných mladých ľudí, aby si vybrali vedecké alebo učiteľské povolanie.

V našej krajine sa vytráca úcta k vzdelaniu. Kde však nie je úcta k vzdelaniu, nie je ani úcta k slobode, a bez nej o tú slobodu prídeme. Pred 26 rokmi to boli študenti, ktorí pomohli slobodu vybojovať a zbúrať tak jednu totalitu. Dnes paradoxne mnohí mladí ľudia svojím hlasom podporujú extrémizmus a xenofóbiu, ktoré zákonite slobodu ničia a vedú k novej totalite. Či nie sú práve výsledky volieb na Slovensku jasným dôkazom úpadku výchovy a vzdelávania? Následky budú iste niešť naše deti, ktoré dospievajú do nevzdelaného, a preto neslobodného národa Európy. Je naším vážnym zlyhaním, že sme tento úpadok dopustili.

Na zhubnosť nasmerovania nášho systému vzdelávania už dlho upozorňovali mnohí pedagógovia a vedci. Najprv ojedinele, neskôr početnejšie a hlasnejšie, až napokon tieto hlasy vyústili do celospoločenských protestov, petícií, demonštrácií a štrajkov, ku ktorým sa pridali aj študenti, rodičia a verejnosť. Voľby boli pre nás všetkých, ktorým na vzdelaní a slobode v tejto krajine záleží, nádejou na zásadnú zmenu kurzu – na záchranu.

Veľkým sklamaním a ba priam urážkou pre nás preto bolo vymenovanie Petra Plavčana za ministra školstva SR. Tento človek zosobňuje všetko to, čo slovenskému školstvu dlhodobo škodí: škandály, pochybnosti, neodbornosť, či prepojenie na vysokú školu známu rýchlovýrobou titulov.

Peter Plavčan pracuje na ministerstve školstva takmer 25 rokov. Dlhodobo pôsobí vo funkcii generálneho riaditeľa sekcie vysokých škôl a práve s obdobím jeho pôsobenia v tejto funkcii je spojených množstvo zlých rozhodnutí, ktoré vzdelávaniu a vede na Slovensku uškodili a za ktoré je zodpovedný. Tri konkrétne príklady ilustrujúce tieto tvrdenia:

(1) Peter Plavčan bol ako generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl na ministerstve priamo zodpovedný za protiprávne zasahovanie ministerstva školstva do autonómie vysokých škôl pri vymenúvacom konaní profesorov. Na tento stav upozornili vtedajšieho ministra Mikolaja interpeláciou poslanci Národnej rady SR a napokon aj

generálny prokurátor SR listom č. VI/1 Gd 480/09-0 zo dňa 26.1.2010, v ktorom konštatuje porušenie viacerých paragrafov Zákona o vysokých školách, ako aj Ústavy Slovenskej republiky. Generálny prokurátor zároveň nariadil vtedajšiemu ministrovi bezodkladne odstrániť protiprávny stav a s príslušnými pracovníkmi ministerstva prejednať opatrenia na predchádzanie obdobným nedostatkom v činnosti ministerstva.

(2) Peter Plavčan bol v zjavnom konflikte záujmov, keď ako vysoký úradník ministerstva školstva, ktorý mal pod priamou kontrolou financovanie vysokých škôl, zároveň pôsobil na niektorých z nich ako člen vedeckých rád (Dubnický technologický inštitút, Vysoká škola Danubius v Sládkovičove, Paneurópska vysoká škola, Pedagogická fakulta UK, Fakulta manažmentu UK).

(3) Peter Plavčan, popri svojom úväzku na ministerstve, ako člen správnej rady Študentského pôžičkového fondu neoprávnene získal odmeny v celkovej sume prevyšujúcej 38 tisíc Eur a až pod tlakom verejnej mienky tieto prostriedky vrátil.

Uvedené príklady len potvrdzujú, že doterajšie pôsobenie Petra Plavčana na ministerstve školstva bolo nielen nekompetentné, ale doslova v rozpore so zákonmi a dobrými mravmi. Sme presvedčení, že ako minister školstva SR nielenže nepomôže k záchrane vzdelávacieho systému na Slovensku naštartovaním životne dôležitých zmien, ale naopak spôsobí ďalšiu stagnáciu v tejto oblasti. A stagnácia v dnešnej situácii znamená pre naše školstvo istú cestu do záhuby. Vymenovanie Petra Plavčana do funkcie ministra školstva zároveň poukazuje na trpkú skutočnosť, že na Slovensku dnes zjavne neexistuje vôľa politikov riešiť kritickú situáciu v školstve. Naším protestom zároveň vyjadrujeme rozhorčenie nad hazardným prístupom politických elít k riešeniu problémov v rezorte školstva.

Dr. Alžbeta Bojková, Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

prof. Pavel Brunovský, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave

Dr. Silvia Dončevová, Pedagogická fakulta UK v Bratislave

prof. Jordan Kolarov, Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave

prof. Eduard Krekovič, Filozofická fakulta UK v Bratislave

Dr. Vladimír Leksa, Ústav molekulárnej biológie SAV

Prof. Jozef Nosek, Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave

Doc. Roman Pašteka, Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave

Dr. Marcel Uhrin, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach